

Toini Harra
Juha Järvinen

Innovaatiopolkupilotti

Toimintamalli innovaatio- ja yrittäjyysosaamisen vahvistamiseksi korkeakoulun TKI-toiminnassa

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja

Toini Harra
Juha Järvinen

Innovaatiopolkupilotti

Toimintamalli innovaatio- ja
yrittäjyysosaamisen vahvistamiseksi
korkeakoulun TKI-toiminnassa

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja
TAITO-TYÖELÄMÄKIRJAT 19 · 2018

© Metropolia Ammattikorkeakoulu

Julkaisija
Metropolia Ammattikorkeakoulu 2018

Taitto
Kopio Niini Oy / Susanna Yli-Ristaniemi

Kansikuva: Panu Karhinen
Sisäsivujen valokuvat: Toini Harra

ISBN 978-952-328-132-5 (pdf)
ISSN 1799-6007 (pdf)

www.metropolia.fi/julkaisut

SISÄLLYS

Tiivistelmä.....	2
1. Tausta ja tarve.....	3
1.1 Innovaatio ja yrittäjyys.....	3
1.2 Palveluasuminen.....	4
1.3 Monialaisuus.....	5
2. Yhteistyökumppanit.....	7
3. Pilotin toteutuksen kuvaus.....	8
3.1 Pilotin suunnittelu.....	8
3.2 Pilotin toteutus keväällä 2018.....	11
4. Viestintä ja dokumentointi.....	15
5. Ohjausryhmä.....	16
6. Pilotin arviointi.....	17
7. Innovaatiopolkumalli tiivistetysti.....	21
Kirjallisuutta.....	24

Liitteet:

- Liite 1. Ilmoittautumislomake
- Liite 2. Tiimiarviointilomake
- Liite 3. Innovaatioarviointilomake
- Liite 4. Osallistumistodistus
- Liite 5. Tiimityön onnistumisen tekijät
- Liite 6.10-Week Sprint - Spring Calendar

TIIVISTELMÄ

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on tukea opiskelijoita kohti innovatiivista ja yrittäjämäistä ammatillisuutta. Innovaatiopolun kehittäminen on lähtenyt liikkeelle tarpeesta kehittää opiskelijoille mielekäs oppimisympäristö innovaatiokyvykkyyden ja innovaatioiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi. Tämä raportti on tarkoitettu innovaatiotoiminnan kehittämisestä kiinnostuneille asiantuntijoille sekä korkeakoulujen opettajille ja tki-suunnittelijoille.

Kehittämisen taustalla on Metropolian kaikille opiskelijoille pakollisista innovaatio-opinnoista (Minno) saadut kokemukset. Lisäksi kehittämistä on ohjannut tieto siitä, että Minnoissa tuotettuja ideoita ja potentiaalisia tuotteita on jäänyt hyödyntämättä. Kehittämistarve on tunnistettu sekä Helsingin kaupungilla että Metropoliasa. Innovaatiopolulla olemme halunneet tarjota opiskelijoille valmennusta, joka auttaa jatkamaan ideoiden kehittämistä joko osana olemassa olevia yrityksiä tai ryhtymällä yrittäjiksi start up -toiminnan tai omistajanvaihdosten kautta.

Palveluasumisen Innovaatiopolkupilottiin osallistuminen tarjosi opiskelijoille mahdollisuuden oppia innovointia ja yrittäjyysosaamista sekä tuottaa liiketoimintaideoita esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan, kiinteistö- ja talorakennusalan sekä ICT-alan yhteyspinnoille.

Kevään 2018 aikana toteutetun pilotin tarkoituksena on ollut luoda innovaatiopolusta käyttökelpoinen malli, jota voidaan jatkossa testata ja jatkokehittää esimerkiksi hanketoiminnassa sekä korkeakouluyhteistyössä. Pilotin pohjalta laadittu innovaatiopolkumalli esitellään raportin lopussa.

Opiskelijoilta, monialaiselta valmentajaryhmältä sekä yhteistyökumppaneilta saatu palaute on ollut innostavaa ja rakentavaa, minkä takia toivomme, että innovaatiopolun kehittämistä jatketaan uusissa hankkeissa.

1. TAUSTA JA TARVE

Innovaatiopolun taustana tarkastellaan neljää keskeistä tekijää suomalaisen hyvinvoinnin, työn ja tuottavuuden kehittämisessä. Seuraavissa alaluvuissa esitellään tarkemmin innovaatio ja yrittäjyys, palveluasuminen, monialaisuus ja yhteiskehittely.

1.1 INNOVAATIO JA YRITTÄJYYS

Korkeakoulusta valmistuvien opiskelijoiden työssä menestymisen yhä tärkeämmäksi kulmakiveksi ovat muodostuneet innovaatio- ja yrittäjyyshalukkuus ja -kyvykkyys. Tämän käsityksen taustana ovat Sipilän hallituksen hallitusohjelma sekä opetus- ja kulttuuriministeriön laatimat koulutuksen yrittäjyyslinjaukset 2017 (<http://minedu.fi/yrittajyyslinjaukset>). Myös maakuntaohjelmissa korostuvat yrittäjyys sekä ammattikorkeakoulujen kanssa tehtävä verkostomainen ja innovatiivisiin ratkaisuihin tähtäävä yhteistyö.

Innovaatiotoiminnan tärkeyden tunnistaminen ei ole korkeakouluisuutta. Esimerkiksi Metropolia Ammattikorkeakoulun syntymisen yhteydessä vuonna 2008 synnyttiin myös kokonaan uudenlainen opintokokonaisuus, Innovaatioprojekti-opinnot, joka tuli pakolliseksi kaikille Metropoliaassa perustutkintoa suorittaville opiskelijoille (Vehkaperä, Pirilä & Roivas 2013). Sittemmin on kuitenkin huomattu, että 10 opintopisteen kokonaisuus ei välttämättä riitä kehittämään ideasta innovaatiota. Toiseksi suuri osa potentiaalisistakin ideoista jää hyödyntämättä, koska niiden eteenpäin vieminen edellyttäisi yrittäjyysosaamista, jota opiskelijoille kertyy vain hyvin vähän opintojen loppuvaiheessa.

Kolmanneksi, vaikka innovaatio-opintoja tehdäänkin moniammatillisissa tiimeissä, jäävät ne helposti yksialaisiksi, vaikka projektihaasteen ratkaisemiseen osallistuisikin useamman eri tutkinnon opiskelijoita, mutta vain esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden sisältä. Tällöin muiden Metropolian alojen, kuten tekniikan, kulttuurin ja liiketalouden mahdollisuudet jäävät käyttämättä.

Innovaatiopolun tarkoituksena on tuoda kaikille opiskelijoille pakollisen Innovaatioprojekti -opintojakson rinnalle mahdollisuus vahvistaa innovaatiokyvykkyyttä tai edistää innovaation tuotteistamista ja kaupallistamista hankkeissa monialaisen valmennuksen avulla. Innovaatiopolku ei ole opintojakso eikä siinä tehtyjä asioita mitata opintopisteissä. Sen sijaan se on hankkeisiin kytkeytyvää, työelämäläheistä ja työelämää kehittävää toimintaa. Opiskelija saa innovaatiopolulta todistuksen, jossa kuvataan pollulla vahvistunut osaaminen sekä ne polun vaiheet, joihin opiskelija on osallistunut.

Innovaatiopolulla menestyksen mittarina ovat käyttäjälähtöisyys ja työelämän tarpeisiin vastaaminen sekä innovaation tuotteistuksen ja liiketoiminnan edistyminen. Ne eivät synny ilman tutkimusta, testausta ja intensiivistä työskentelyä, joka tuottaa monenlaista osaamista. Opiskelijat voivat itse huolehtia jälkikäteen hankkimansa osaamisen osoittamisesta ammattikorkeakoulussa sovitujen käytäntöjen mukaisesti.

1.2 PALVELUASUMINEN

Innovaatiopolkupilotin kehittämiskohteeksi valittiin palveluasuminen. Valinta oli luonteva, sillä palveluasuminen oli aiemmin tunnistettu ajankohtaiseksi aiheeksi esimerkiksi Palveluasumisen digitalisaation pilotointiympäristön kehittämishankkeessa (kts. <http://www.kiradigi.fi/3-kokeiluhankkeet/kokeiluhankkeet/palveluasumisen-uusien-teknologioiden-kokeiluymparisto.html>).

Sosiaalihuoltolain mukaan *palveluasumisella* tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja, joihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito sekä toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta ja palvelut. *Tehostettua palveluasumista* järjestetään henkilöille, joiden hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. *Laitospalveluilla* tarkoitetaan hoidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä.

Tarve palveluasumiselle ja ympärivuorokautiselle hoivalle on jo nyt suuri, ja tulevaisuudessa se kasvaa entisestään. Kaupungit, kunnat ja maakunnat tarvitsevat älykkäitä ja kustannustehokkaita tapoja vastata kasvaviin ja yhä haasteellisempiin palveluasumisen tarpeisiin, sillä jo vuonna 2016 laitos- ja asumispalveluja tarvitsi yli 85 000 asiakasta ja tulevaisuudessa määrä tulee entisestään kasvamaan. Ikääntyneiden lisäksi palveluasumisympäristöissä asuu muun muassa mielenterveyskuntoutujia ja kehitysvammaisia henkilöitä. (IHL Tilastoraportti 42/2016.)

Palveluasuminen ja tuettu kotona asuminen voidaan nähdä kasvavana liiketoimintaympäristönä. Vuonna 2015 yksityiset palveluntuottajat tuottivat lähes puolet tehostetusta palveluasumisesta (Helminen ym. 2017). Valinnanvapauden sekä palveluja tarvitsevien varakkaiden henkilöiden määrän kasvun myötä kasvu jatkuu vielä pitkään.

Palveluasumisessa ja tuetussa kotona asumisessa tarvitaan käyttäjälähtöisiä ratkaisuja. Älykkäät tuotteet ja palvelut kohtaavat asumisen tarpeet vain satunnaisesti. Palveluasumisen tuottajat kokevat, etteivät he vielä ole hyödyntäneet tarpeeksi kehittyneen teknologian tarjoamia mahdollisuuksia tukea asukkaiden osallisuutta, valinnan vapautta ja toimijuutta. Älykkään teknologian avulla voitaisiin lisätä asukkaiden elämänhallintaa, helpottaa yhteydenpitoa läheisiin sekä luoda asukkaille merkityksellisiä ja turvallisia tiloja, joissa he voivat vapaasti liikkua ja toimia.

1.3 MONIALAISUUS

Moniammatillisuus on ollut jo pitkään korkeakouluopiskelun yhtenä tavoitteena. Sitä on pyritty toteuttamaan monin eri tavoin, ja siinä onkin otettu hyviä edistysaskeleita muun muassa Innovaatioprojektioipinnoissa. Käytännössä projektit toteutuvat useimmiten moniammatillisesti yhden alan sisällä. Esim. sosiaali- ja terveystieteiden projektitiimiin voi kuulua esimerkiksi sairaanhoidon, vanhustyön, optometrian, fysioterapian ja toimintaterapian opiskelijoita. Monialaisuus tarkoittaa, että tiimiin voi kuulua sote-alan opiskelijan lisäksi myös esimerkiksi hyvinvointitekniikan ja liiketalouden tai kulttuurialan opiskelijoita.

Monialaisuuden edistämiseksi on otettu kiinnostavia edistysaskeleita TKI-toiminnan hankkeiden kautta esimerkiksi peli- ja kulttuuripalvelusovellusten, etäkuntoutuksen ja terveellisen rakentamisen kehittämiseksi. Tärkeää näyttääkin olevan, että kehittämisen kohde on sellainen konkreettinen tarve, johon ei kyetä vastaamaan vain yhden alan osaamisella. Ammattikorkeakoululle tällaisia tarpeita nostetaan esiin kehittämissankkeissa ja työelämälaheisessa yhteistyössä.

Älykkään palveluasumisen ja kotona asumisen ratkaisut edellyttävät uudenlaista monialaisuutta. Käyttäjien tarvelähtöisyyteen vastaamiseen tarvitaan monialaisesti mukaan asukkaat ja palveluasumisen henkilöstö sekä muut toimijat, kaupungit, yritykset korkeakoulu ja tutkimuslaitokset.

Korkeakoulujen TKI-toimijat, asiantuntijat ja verkostot olisi saatava toimimaan monialaisesti yhdessä, jotta esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden, tieto- ja viestintätieteiden sekä talotekniikka- ja liiketoiminta-alojen asiantuntijat ja opiskelijat löytäisivät toisensa sekä yhteisen kielen ja toimintakulttuurin, joka voisi tuottaa uudenlaisia monialaisia innovaatioita ja menestyviä yrityksiä. Tällaiseen toimintaan tarvitaan yhteiskehittelyyn vihkiytyneitä fasilitaattoreita ja kuraattoreita, jotka etsivät tarvittavia asiantuntijoita, rahoitusmahdollisuuksia; järjestävät markkinointia ja tiedotusta sekä hoitavat yhteiskehittelyn toteutukseen liittyviä käytännön asioita.

Kuva 1. Innovaatiopolun opiskelijoita ja valmentajia tutustumassa Hus Virtual Reality Laboratoryyn.

Ammattikorkeakoululle kaupunkilaisten hyvinvoinnin, innovaatiotoiminnan ja yrittäjyyden edistäminen ovat merkittäviä aluekehitystehtäviä. Ammattikorkeakoulujen tulee kehittää perinteisen sote -yhteistyön rajat ylittävää, monialaista yhteistyötä, jotta älykkään palveluasumisen ja tuetun kotona asumisen tarpeisiin pystytään vastaamaan käyttäjälähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Lisäksi ammattikorkeakoulujen on vahvistettava yhteistyötä kaupunkien ja yritysten kanssa luomalla uudenlaista yhteistyötä ja yhdistämällä eri alojen verkostoja.

2. YHTEISTYÖKUMPPANIT

Innovaatiopolkupilotti on toteutettu yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa osana EAKR-rahoitteista 6Aika -hanketta: Avoimet innovaatioalustat. Helsingin kaupungin yritysneuvontaa tarjoava yrityskasvun keskus NewCo Helsinki (<https://newcohelsinki.fi/fi/>) on ollut mukana Innovaatiopolun suunnittelussa ja toteutuksessa muun muassa tarjoamalla omia palvelujaan opiskelijoiden käyttöön. NewCo tarjoaa yrityspalveluissa muun muassa koulutusta, tapahtumia ja mentorointia start up -palveluna.

Yritysalustana pilotissa toimi Palveluasumisen uusien teknologioiden kokeiluympäristö -hanke, joka kuuluu Ympäristöministeriön Kira-digin kärkihankkeisiin (<http://www.kiradigi.fi/kokeiluhankkeet/kokeiluhankkeet/palveluasumisen-uusien-teknologioiden-kokeiluymparisto.html>).

Kiinteänä yhteistyökumppanina suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut Metropolian Electria-yksikkö (ks. mm. <http://www.metropolia.fi/palvelut/electria/>). Electria on sovelletun elektroniikan tutkimus- ja kehitysyksikkö, joka toteuttaa muun muassa Turbiini-yrityskiihdyttämön toimintaa. Turbiini tukee aloittavia start up -yrityksiä pääkaupunkiseudulla sekä toimii sisäisenä kiihdyttämönä Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijavetoisille yritysideoille. Se auttaa liiketoimintaideoita muuttamaan tiimeiksi, start up -yrityksiksi ja kasvuyrityksiksi sekä tarjoaa aloittaville yrittäjille ja yrityksille työtiloja, tietoliikenneyhteyksiä, yhteisön, neuvontaa ja sparrausta liiketoiminnan alkuun laittamiseksi.

Innovaatiopolkupilotin opiskelijoille tarjottiin mahdollisuus osallistua keväällä 2018 aloittaville tiimeille suunnattuun 10 week sprint -kiihdytysohjelmaan.

3. PILOTIN TOTEUTUKSEN KUVAUS

Innovaatiopolkupilotin suunnittelu toteutettiin syksyn 2017 aikana, ja pilotti toteutettiin kevään 2018 aikana. Sekä suunnitteluun että toteutukseen osallistui vanhustyön, toimintaterapian kiinteistö- ja talorakennuksen, hyvinvointiteknologian, ICT:n ja liiketalouden sekä NewCon ja Turbiinin asiantuntijoita. Suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvivat Metropolista Toini Harra ja Panu Karhinen (Osallistuminen ja toimintakyky) Lauri Heikkinen ja Harri Hahkala (Kiinteistö- ja talorakennus), Antti Hovi (Liiketalous) Hannes Jesar (Electria), Juha Järvinen (innovaatioasiantuntija, TKI-palvelut), Jukka Honkaniemi (Tieto- ja viestintä). Suunnitteluun toivat asiantuntemustaan myös Ulla Vehkaperä (6Aika: Hyvinvointialan yritykset kiertoon -hanke), Antti Laurikainen (Electria) ja Mikael Soini (Hyvinvointiteknologia).

3.1 PILOTIN SUUNNITTELU

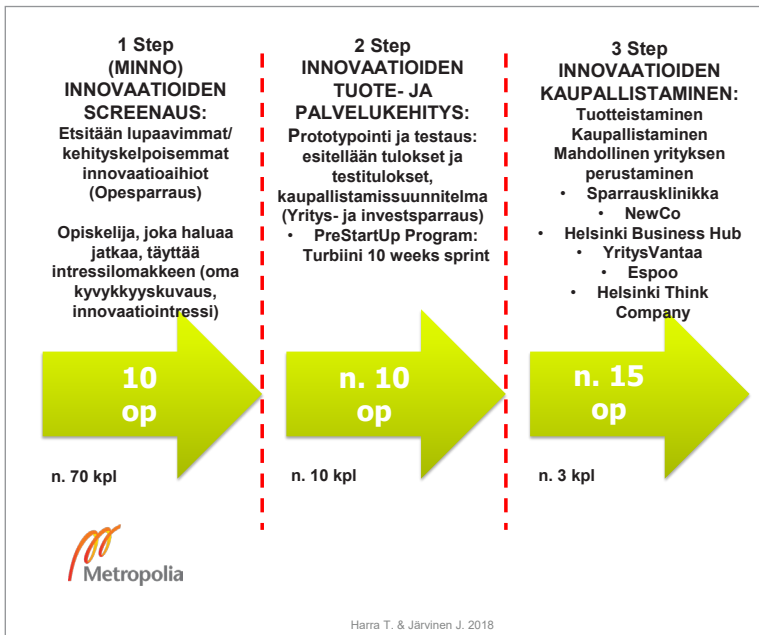
Innovaatiopolun alustavan, kolmivaiheisen mallin ensimmäisen vaiheen muodostavat Innovaatioprojekti -opinnot (10 op), jotka ovat vuodesta 2008 alkaen kuuluneet kaikille Metropolian perustutkinto-opiskelijoille. Tavallisesti jokainen opiskelija suorittaa Innovaatioprojektiopinnot oman tutkintonsa opetus- ja toteutussuunnitelman mukaisesti.

Kun Metropoliaassa päätettiin Innovaatioprojektiopinnot pakollisena opintojaksona perustutkintojen opetussuunnitelmiin, oli niistä poistettava muita opetussuunnitelmiin kuuluneita opintoja 10 opintopisteen verran. Vuonna 2017 Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi Koulutuksen yrittäjyyslinjaukset, joiden tarkoituksena on suunnata, kehittää ja ohjata eri koulutusasteiden yrittäjyyden edistämisen ja yrittäjyyskasvatuksen toimenpiteitä (<http://minedu.fi/documents/1410845/4363643/yrittajyylinjaukset-koulutukseen-okm-2017.pdf/dd81b6e7-888e-45e4-8c08-40d0d5a5277e>). Innovaatiopolun suunnittelussa otettiin huomioon toimintamallin rakentaminen korkeakoululle opiskelijoiden yrittäjyyden tukemiseksi sekä yrittäjyysintention vahvistamiseksi. Tätä tarkoitusta varten innovaatiopolusta ei haluttu luoda opintojaksoa tai opintojak-

sokokonaisuutta, jonka takia opetussuunnitelmasta olisi jälleen karsittava pois ammattiopintoja.

Innovaatiopolku rakennettiin alustaksi, jossa opiskelija voi suorittaa opetussuunnitelmansa mukaisia opintoja monialaisesti, yritys- ja työelämäläheisesti sekä innovaatio- ja yrittäjyysuuntautuneesti. Muille, esimerkiksi hanketoimijoille, yrityksille ja työelämälle, innovaatiopolku tarjoaa mahdollisuuden korkeakoulujen monialaista TKI-toimintaa hyödyntävälle tuote- ja palvelukehittämiselle sekä yritysten kasvulle ja kehittämiselle.

Innovaatiopolkua varten rakennettiin ensimmäisen vaiheen täydennykseksi kaksi uutta vaihetta, jotka tukevat innovaation tuote- ja palvelukehittämistä ja kaupallistamista.

Kuvio 1. Innovaatiopolun kolme päävaihetta. Opiskelija saa polulta todistuksen, josta käyvät ilmi polulla kertynyt toiminta ja osaaminen. Opintopistemäärät ovat viitteellisiä, ja opiskelija neuvottelee niistä omassa tutkinnossaan tutorinsa kanssa.

Suunnittelu perustui ajatukselle, jossa opiskelijat ja muut toimijat voivat ilmoittautua innovaatiopolulle sähköisen lomakkeen avulla (liite 1). Lisäksi valmentajat etsivät innovaatio- ja yritystoiminnasta innostuneita opiskelijoita omien kanaviensa kautta. Innovaatioprojektiointojen tuottamista aihioista päätettiin etsiä lupaavimmat ja kehityskelpoisemmat innovaatiot, joiden kehittäjät kutsutaan mukaan innovaatiopolulle.

Innovaatiopolulla valmentajat auttavat tiimejä rajaamaan ja suuntaamaan ideoita sekä sparraavat ja tukevat tuotteiden ja palvelujen kehitystyötä sekä yritystoiminnan käynnistämistä. Valmentajat auttavat tiimejä löytämään yhteistyökumppaneita ja hyödyllisiä opintojaksoja, joita tarvitaan prototyyppien valmistuksessa, testauksessa ja tuotteiden ja palvelujen kaupallistamisessa sekä yritystoiminnan käynnistämisessä. Sparraustilanteita varten laadittiin tiimi- ja innovaatioarviointilomakkeet (liitteet 2 ja 3), joiden arviointikohteet ja arviointiasteikko validoitiin polkutoiminnan käynnistyttyä yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Innovaatiopolulle osallistumisesta ei voi saada opintopisteitä. Innovaatiopolulla tehdystä työstä voidaan maksaa palkkaa. Osallistujille annetaan todistus (liite 4), josta käyvät ilmi osallistumisen kesto, tehty työ ja osaaminen. Osallistujat voivat halutessaan käyttää todistusta referenssinä sekä hyödyntää sitä esimerkiksi polulla hankitun osaamisen tunnistamisessa, mikäli se hänen mielestään vastaa opetussuunnitelman edellyttämää osaamista.

Innovaatiopolku suunniteltiin alustaksi, jossa

- ◆ opiskelija saa monialaista tukea innovaatiokyvykkyyden vahvistamiseen, innovaation eteenpäin viemiseen sekä yrityksen perustamiseen yritys- ja työelämäläheisesti
- ◆ opiskelija voi hankkia tarvitsemaansa TKI- ja muuta osaamista mielekkäällä tavalla yritys- ja työelämäläheisesti sekä innovaatio- ja yrittäjyysuuntauneesti
- ◆ toimitaan innovaatio- ja yrittäjyyskumppanuudessa, mikä mahdollistaa ja tukee opiskelijoiden osaamisen vahvistamista
- ◆ hanketoimijat, yritykset ja työelämä voivat hyödyntää korkeakoulujen monialaista TKI-toimintaa tuote- ja palvelukehittämisessä sekä saada tukea yritysten kasvulle ja kehittämiselle
- ◆ osallistujat saavat osallistumisestaan todistuksen, josta mallipohja liitteenä (liite 4).

3.2 PILOTIN TOTEUTUS KEVÄÄLLÄ 2018

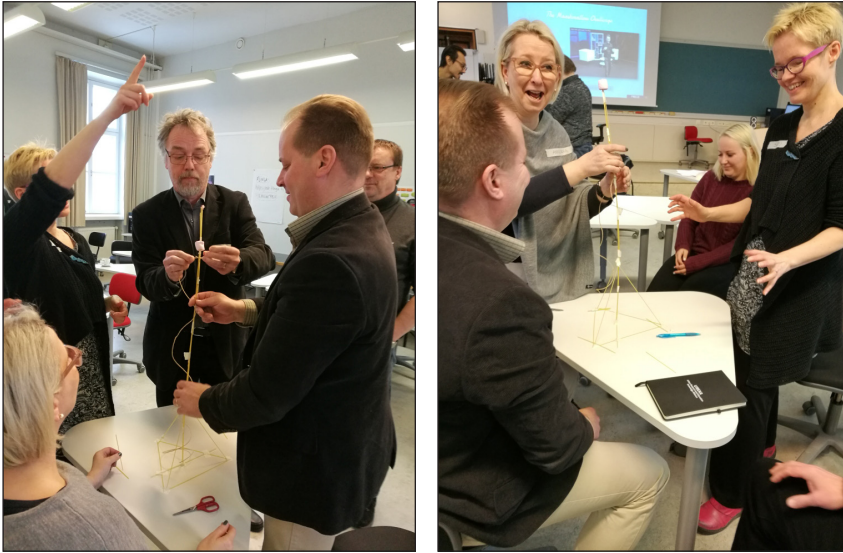
Pilottia markkinoitiin Metropolian verkkosivulle laaditulla ilmoituksella syksyllä 2017. Lisäksi valmentajat olivat mukana Minnofesteillä Leppävaaran ja Bulevardin kampuksilla innostamassa opiskelijoita mukaan kokeiluun. Polusta kiinnostuneet opiskelijat täyttivät sähköisen ilmoittautumislomakkeen, jossa he kuvasivat omaa innovaatiokyvykkyyttään sekä omaa intressiään (liite 1).

Kevään 2018 pilottiin osallistui 12 opiskelijaa. Pilotissa kokeiltiin myös innovaatioprojektiopintojen suorittamista polulla. Yhteensä 6 opiskelijaa suoritti innovaatioprojektiopintonsa polulla. Kukaan heistä ei suoraan jatkanut innovaation kehittämistä seuraaviin vaiheisiin. Yksi kolmen opiskelijan tiimi, joka oli aiemmin suorittanut innovaatioprojektiopinnot, tuli mukaan polun 2. vaiheeseen, ja tiimi oli mukana myös 3. vaiheen loppuun asti. Tiimi täydentyi toisen vaiheen jälkeen yhdellä ICT-alan opiskelijalla. Tiimin kanssa kokeiltiin myös ulkopuolelta hankittua sparrausklinikkatoimintaa (<http://sparraustehdas.fi/>). Tiimin tähtäimessä on yrityksen perustaminen syksyllä 2018.

Innovaatiopolkupilottissa toteutettiin koko prosessin ajan monialaista valmennusta, jossa oli mukana toimintaterapian, vanhustyön, kiinteistö- ja talorakennuksen, ICT:n ja liiketalouden asiantuntijat. Tiimit toteuttivat idean tiivistä esittelyä sparraustilanteissa ja Minnofesteillä sekä liiketoimintamallin rakentamista yrityskiihdyttämö Turbiiniin 10 weeks sprintissä (liite 6) sekä sparrauslinikassa. Lisäksi pilotin osallistujat ja valmentajat tutustuivat digitaalisiin testaus- ja tuote mahdollisuuksiin Metropoliaa ja HUS Virtual Reality Laboratoryssä.

Kevään 2018 pilotin Kick off järjestettiin helmikuun alussa Bulevardin kampuksella. Kick off -tilaisuuteen osallistui 11 opiskelijaa, joille esiteltiin palveluasumisen digitalisaatioon liittyvää projektia sekä siihen liittyvinä innovaatioaihioina mm. kasvotunnistusteknologian ja infrapunasensoriteknologian kehittämistä palveluasumisen tarpeisiin. Lisäksi opiskelijat laativat yhdessä onnistuneen tiimityön periaatteet (liite 5).

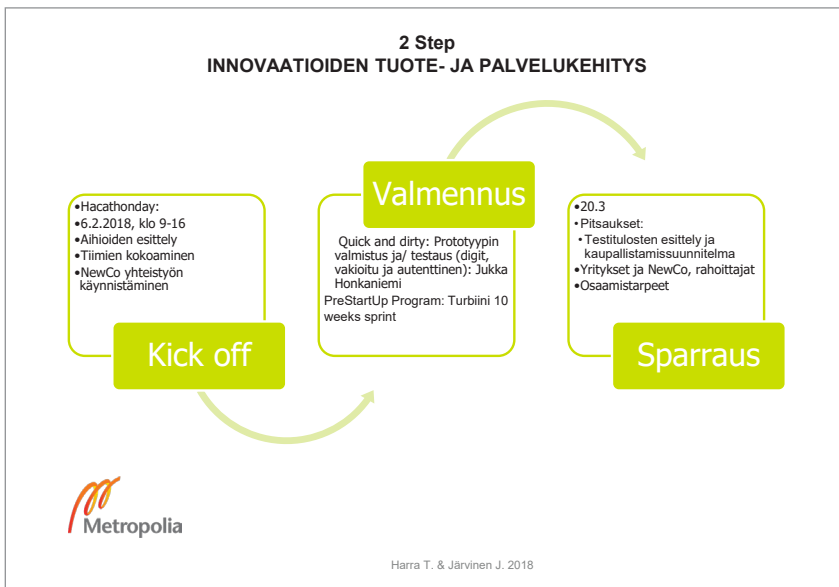
Pilotissa kokeiltiin innovaatioprojektiopintojen suorittamista polulla. Yhteensä 6 opiskelijaa suoritti yhtenä tiiminä innovaatioprojektiopintonsa polulla. Toimintaterapian, vanhustyön ja liiketalouden opiskelijoiden tiimi teki yhteistyötä ICT-alan opiskelijan kanssa kehittämällä virtuaalista bingoa, jonka tarkoituksena oli vähentää ikäihmisten yksinäisyyttä. Tiimi eteni polulla testattavaan prototyyppiin, jolla arvioitiin olevan kehittämisedellytyksiä. Kyseinen tiimi ei jatkanut innovaation kehittämistä seuraaviin vaiheisiin. Tiimiläiset aloittivat polulla myös Turbiinin 10 weeks

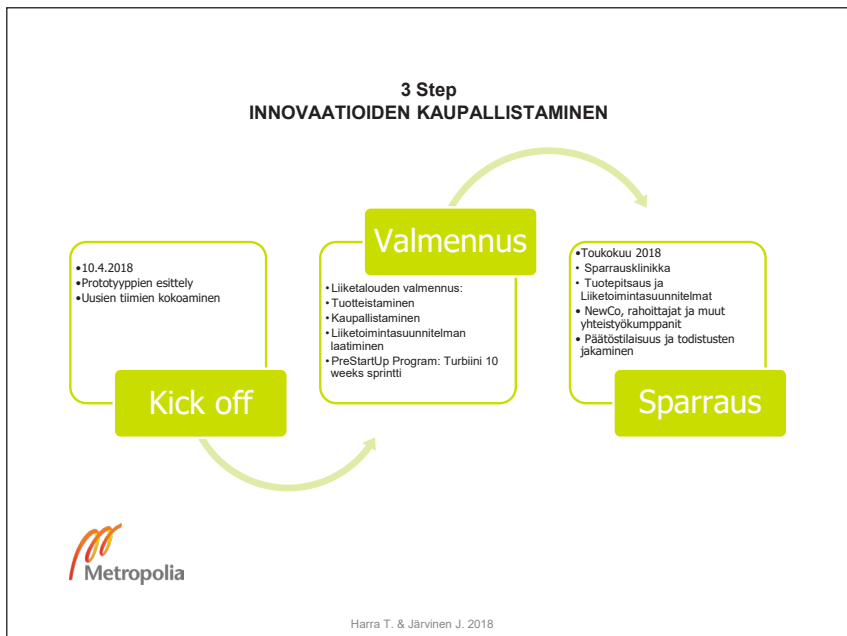
Kuvat 2-3. Kick off -tilaisuudessa osallistujat ja valmentajat treenasivat tiimitaitoja yhdessä.

sprintti -toteutuksen, mutta jäivät siitä pois, koska kokivat sen olevan kohdennettu innovointiprosessissa pidemmällä oleville toimijoille (liite 6).

Kuviossa 2 ja 3 on esitelty toisen ja kolmannen vaiheen eteneminen ja sisällöt.

Kuvio 2. Step 2 -vaiheen valmennusprosessi.

Kuvio 3. Step 3 -vaiheen valmennusprosessi

Yksi kolmen vanhustyön opiskelijan tiimi, joka oli aiemmin suorittanut innovaatioprojektioinnit, tuli mukaan polun 2. vaiheeseen, ja tiimi oli mukana myös 3. vaiheen loppuun asti. Tiimin tavoitteena on kehittää yritys, joka tuottaa ikäystävällisiä palveluja sekä suoraan kuluttajille että yrityksille. Toisen vaiheen lopussa tiimi tunnisti tarvitsevansa myös ICT-osaamista. Tämä tiimi täydentyi myöhemmin ICT-alan opiskelijan mukaantulolla prototyyppin valmistamiseksi ja testausten käynnistämiseksi. Tiimi osallistui koko Turbiinin 10 weeks sprint -toteutukseen ja piti hyödyllisenä erityisesti siinä tapahtuneita pitchauksia (liite 6). Tiimin kanssa kokeiltiin myös sparrausklinikkatoimintaa, joka nosti esille muun muassa palvelutarjonnan rajauksen tarpeen yrityksen käynnistymisvaiheessa sekä neuvottelukunnan merkityksen.

Sparraustilanteissa monialainen valmentajaryhmä oli mukana erilaisilla kokoonpanoilla. Tiimit toteuttivat idean tiivistä esittelyä sparraustilanteissa valmentajien kanssa sekä sekä innovaatioprojektien tuloksia kahdesti vuodessa esittelevässä Minnofest-tapahtumassa. Liiketoimintamallin rakentamista ja pitchausta yrityskiihdyttämö Turbiiniin 10 weeks sprintissä sekä sparrausklinikassa. Lisäksi polkulaiset tutustuivat digitaalisiin testausympäristöihin ja tuotemahdollisuuksiin.

Tiimit ryhmäytyivät ja pohtivat omia lähtökohtiaan, vahvuuksiaan ja tärkeitä teemoja suhteessa palveluasumisen kehittämiseen. Molemmat tiimit kehittivät omat aihionsa, joita he lähtivät kehittämään. Tiimit te-

kivät markkinaselvitystä aiemmin tuotetuista palveluista ja tuotteista. Lisäksi he tekivät yhteistyötä työelämän, muun muassa yhden suuren kaup-paketjun ja järjestöjen kanssa ideoidensa tarpeen ja käyttökelpoisuuden testaamiseksi käytännössä.

Polun kolmannen vaiheen ja pilotin loppua juhlistettiin päätöstilaisuudella, jossa osallistujille jaettiin todistukset ja valmentajat esittivät sa-noittamansa Innovaatiopolun Ruusu -kappaleen.

Kuva 4. Päätösjuhlassa kohotettiin juhlallisesti maljat hienosti edenneelle yritysaihiole.

4. VIESTINTÄ JA DOKUMENTOINTI

Helsingin kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti innovaatiopolusta laadittiin kuvaus Metropolian sivuille. Linkki toimitettiin myös Helsingin kaupungille edelleen jaettavaksi. Polkua esiteltiin Minnofesteillä Leppävaarassa, Bulevardilla ja Myllypuron Liikuntamylyssä sekä kahdessa kiinteistö- ja talorakennusalan opiskelijoiden innovaatioprojektiseminaarissa. Lupaavien innovaatioiden kehittäjätiimien jäsenille lähetettiin innovaatiokohtaisesti yksilöidyt kutsut innovaatiopolulle. Lisäksi toteutuksesta keskusteltiin sote-alan innovaatio-opettajien kokouksessa.

- ◆ Ilmoittautuminen polulle tapahtui sähköisesti (ks. linkki)
- ◆ Kick off -tilaisuuden uutinen Metropolian verkkosivuilla: (ks. linkki)
- ◆ Innovaatiopolku-uutinen Helsingin kaupungin verkkosivuilla (ks. linkki)
- ◆ Päätöstilaisuudesta julkaistiin uutinen Metropolian verkkosivuilla (ks. linkki)

Sisäisen viestinnän alustana käytettiin Moodlea ja sähköpostia. Yhteiset dokumentit työstettiin Google Drivessa, jonne on tallennettu myös kokousten agendat ja muistiot. Osa kokouksista toteutettiin Skypen avulla. Hankeseurannassa on käytetty Metropolian Reportronic -järjestelmää.

5. OHJAUSRYHMÄ

Pilotin toteutuksen ohjausta ja seurantaan varten koottiin ohjausryhmä, jonka tarkoituksena oli seurata ja edistää pilotin toteutusta suunnitelman mukaisesti. Ohjausryhmään kuuluivat:

- ♦ Päivi Piispa, Elinkeinoasiamies, Helsingin kaupunki
- ♦ Anna-Maria Vilkuna, TKI-johtaja, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- ♦ Leila Lintula, Osaamisaluepäällikkö, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- ♦ Jorma Säteri, Osaamisaluepäällikkö, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Projektipäällikkö toimi ohjausryhmän koollekutsujana ja esittelijänä ja sihteerinä. Ohjausryhmä kokoontui pilotin aikana yhden kerran.

6. PILOTIN ARVIOINTI

Jatkokehittämistä varten innovaatiopolun valmentajat ovat tehneet it-searviointia ja opiskelijoilta on pyydetty palautetta pilotista. Kehittämislustana toimi Palveluasumisen digitalisaation pilotointiympäristön kehittämishanke. Yrityksiä tai muita työelämätahoja ei ollut mukana pilotissa, joten yritysyritystoimintamallia tulee kehittää jatkossa. Innovaatiopolkupilotti kesti noin 4 kuukautta. Jatkossa olisi hyvä tarjota osallistujille mahdollisuutta osallistua tarpeen mukaan sekä lyhyisiin tapahtumiin että pidempiin toteutuksiin. Lyhyimmillään se voisi olla osallistuminen esim. puolipäiväiseen Hackathon-tapahtumaan, ja pisimmillään se voisi olla parikin vuotta kestävä prosessi, joka johtaa yrityksen perustamiseen.

Innovaatiopolun kohderyhmänä oli pilotissa ammattikorkeakoulun perustutkinto-opiskelijat. Jatkossa innovaatiopolkua voidaan tarjota myös YAMK- ja kansainvälisille opiskelijoille. Kohderyhmän laajentamiselle olisi myös tarvetta. Metropolia on mukana 3AMK:n yhteisten opintojen kehittämisessä, ja Innovaatio-opinnot ovat yksi mahdollinen kokonaisuus, jota tullaan tarjoamaan kolmen ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Sen rinnalle innovaatiopolku voi tarjota vaihtoehdoisen mahdollisuuden oman osaamisensa kehittämiseen sekä uuden mahdollisuuden 3AMK:n yhteiseen TKI-toimintaan osallistumiseen. Hankeyhteistyön kautta innovaatiopolku voi jatkossa olla käytettävissä myös muiden korkeakoulujen opiskelijoille, yrityksille sekä muille monialaisesta innovaatio- ja yritystoiminnasta kiinnostuneille henkilöille.

Opiskelijoiden antaman palautteen perusteella innovaatiopolun koettiin olevan tuki, ymmärryksen lisääjä ja kannustava väline innovaatio- ja yritystoiminnan edistämiseksi. Polulla autetaan rajaamaan aihetta ja löytämään yrityspalveluja ja verkostoja. Polku yhdistää opiskelijoille mielekkään tavan oppia ja samalla oman yritysideoiden eteenpäin viemisen. Monialaista valmentajatiimiä pidettiin tärkeänä rikkautena innovaatioiden tarkastelussa ja sparrauksessa.

Keskeiseksi kehittämistarpeeksi tunnistettiin polun markkinointi, joka tapahtui nyt edellisen lukukauden lopussa pilotin käynnistyessä jo seuraavan lukukauden alkupuolella. Toisaalta tiedostettiin, että kyse on tyypillisestä uudenlaisen toiminnan käynnistämiseen liittyvästä haasteesta. Tiedotteita Metropolian verkkosivuilla pidettiin tehottomina, sillä ne hukkuvat helposti moninaiseen uutisvirtaan. Henkilökohtainen kohtaaminen Minnofesteillä sekä soten innovaatioprojektiointojen alussa toi-

mi paremmin. Infon pitää siis olla yksilöityä ja henkilökohtaisesti osoitettua.

Opiskelijoiden pitäisi saada ensimmäinen tieto innovaatio- ja yrittäjyyspolusta jo opintojen alkuorientaatiossa ja viimeistään toisen lukukauden lopulla tai kolmannen alussa. Tällöin heillä on runsaasti uudistavia ideoita sekä uusia näkökulmia sekä riittävästi aikaa valmistautua polkutoteutukseen. Lisäksi esimerkiksi terveys- ja hyvinvointialan innovaatioprojektiointojen teoriavaiheessa tai projektin alussa voisi olla esimerkiksi innovaatiopolkua hyödyntävän TKI -hankkeen toteuttama ja tiettyyn teemaan keskittyvä työpaja, jonka tarkoituksena olisi innostaa opiskelijoita hyödyntämään polkua oman innovaatio- ja yrittäjyyskyvykkyytensä kehittämiseen. Kehitettäviä teemoja voidaankin kerätä valmiiksi ja tarjota polusta kiinnostuneille opiskelijoille.

Polun markkinointia varten kerätään ja hyödynnetään opiskelija- ja yritysreferenssejä (videot ja tarinat). Infovideon avulla voitaisiin avata esimerkiksi valmentajien (4–5 hlö), opiskelijoiden ja yrityskumppaneiden monialaisia näkökulmia. Lyhyiden asiantuntijakuvausten avulla voitaisiin tuoda esiin esimerkiksi monialaisuudesta saatavia hyötyjä. Videon pitäisi olla hyvin tuotettu ja sisältää niitä lisämateriaaleja, joita tarvitaan uskottavuuden vahvistamiseksi.

Turbiini-yhteistyö soveltuu hyvin osaksi innovaatiopolkutoimintaa. Se tukee erityisesti polun polun 2. ja 3. vaiheita ja sopii hyvin start up -yrittäjätoiminnan käynnistämisen tueksi. NewCo-yhteistyötä voidaan jatkossa tiivistää, ja yhteistyömahdollisuuksia Think Companyn kanssa täytyy edelleen pitää yllä yhtenä mahdollisuutena tehdä yhteistyötä tutkijoiden kanssa sekä tuoda omaa ideaa esille rahoittajille ja kansainvälisille markkinoille.

Innovaatiopolkutoiminta tarvitsee ohjausryhmän siksi, että toimintaa arvioitaisiin ja että se kehittyisi jatkuvasti. Siten innovaatiopolulle luodaan pitkäjänteisiä toimintaedellytyksiä. Ohjausryhmän olisi hyvä koostua eri hankkeiden toimijoista, Metropolian johdon edustuksesta niin, että mukana olisivat esimerkiksi TKI-johtaja sekä muut keskeiset yhteistyökumppanit, kuten pääkaupunkiseudun yrityspalvelut.

Opiskelijat ja valmentajat haluavat jatkossakin nähdä innovaatiopolun alustana, jolla hankitun osaamisen tunnistamisesta opiskelijat voivat keskustella omassa tutkinnossaan tutor-opettajansa kanssa. Opiskelijat voivat tulla innovaatiopolulle suorittamaan esim. Innovaatioprojektio- opintojaan, opinnäytetyötään, TKI-opintojaan, johtamisopintoja tai vapaasti valittavia opintoja sekä muita soveltuvia opintojaan. Tällöin ohjauksesta huolehtii opintojakson opettaja ja valmentajan tehtävänä on edistää innovaation eteenpäin viemistä tai yrityksen perustamista.

Toiminnan jatkuvuus herätti valmentajien keskuudessa huolta. Innovaatiopolkutoiminnan fasilitointi ja kuratointi sekä valmennus edellyttää työntekijöitä, joilla on sekä aikaa, osaamista ja kiinnostusta. Nyt kokeilussa muodossa innovaatiopolku voi hyödyttää opiskelijoiden kiinnittymistä TKI-hankkeisiin sekä vahvistaa heidän innovaatio- ja yrittäjyyskyvykkyyttään. Innovaatiopolkutoiminnan resursointimahdollisuuksina pohdittiin muun muassa aktiivista innovaatiopolun kytkemistä hanketoimintaan. Innovaatio- ja yrittäjyyspolkutoiminnan seuraava pilotti käynnistyy elokuussa 2018 Hyvinvointiyritykset kiertoon -hankkeessa (<http://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/hyvinvointiyritykset-kiertoon/>), ja se kohdistuu erityisesti opiskelijoiden hyvinvointiyrittäjyyden vahvistamiseen. Lokakuusta 2018 alkaen innovaatio- ja yrittäjyyspolkutoimintaa toteutetaan Hippa – Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla -hankkeessa vuoden 2020 loppuun asti (<https://hippa.metropolia.fi/>).

Seuranta- ja julkaisutoiminnan avulla voidaan osoittaa innovaatiopolusta saatava hyöty ja kehittämiskohteet. Tarvitaan julkaisutoimintaa, mielellään julkaisu, jossa toiminta kuvataan. Jatkossa pitää hyödyntää Metropolian blogeja, esimerkiksi Rehablogia, Geroblogia ja oppimisen blogia, sekä perustaa älykkäälle palveluasumiselle/innovaatiopolulle oma blogialusta.

Opintopisteiden tuottaminen ja hanketoiminta ovat toisensa poisulkevia, ja tästä syystä innovaatiopolkutoiminta, josta opiskelija saa opintopisteitä, ei voi olla julkisella hankerahoituksella rahoitettua. Innovaatiopolkukokonaisuuteen voi siis sisältyä myös opintojaksoja, mutta niiden rahoituksen on tultava ammattikorkeakoulun perusrahoituksesta. Tulevaisuudessa innovaatiopolkutoiminta voi olla yksi mahdollisuus tarjota yrityksille suunnattua palvelutoimintaa, esimerkiksi tuotteiden ja palvelujen yhteiskehittelypalveluja, testauspalveluja sekä markkinointiyms. selvityksiä.

Jatkuvuudesta huolehtiminen voi edellyttää myös, että joku tahoo ottaa vastuun jatkuvuuden ja toiminnan ylläpitämisestä pidemmällä aikavälillä. Tätä varten tarvitaan luonnollisesti pidemmän aikavälin, esimerkiksi kolmen vuoden päähän ulottuvaa suunnittelua ja toiminnan visiointia. Innovaatiopolun ydinidea on monialainen sekä yritys- ja työelämäläheinen kehittäminen, minkä takia toimintaan tarvitaan mukaan monialaisesti harjoitteluisinöörejä, -ohjaajia ja -koordinaattoreita.

Nyt tehty ketterä kokeilu on ollut sekä valmentajille että opiskelijoille uuden opettelua. Tulevaisuudessa sisältöjä ja toimintamalleja voidaan edelleen kehittää. Kokeilun ansiona on ollut se, että monialainen valmentajaryhmä on ryhtynyt keskustelemaan keskenään ja opiskelijoiden kanssa mielekkäällä tavalla, mitä ovat ohjanneet yhteinen päämäärä ja

tarkoitus: palveluasumisen ja innovaatiokyvykkyyden kehittäminen. Jatkossa toimijoita yhdistäviä aiheita voi olla useampia ja ne voivat olla keskenään erilaisia. Ennakkoluulottomasti olemme tarttuneet itse tunnistettuun ja Helsingin kaupungin esiin nostamaan haasteeseen. Olemme luoneet uutta toimintaa, joka voi tulevaisuudessa tarjota myös hankkeille mallin opiskelijoiden osallistumiseksi hanketoimintaan.

7. INNOVAATIOPOLKUMALLI

TIIVISTETYSTI

Tämä malli on tarkoitettu hyödynnettäväksi esimerkiksi kehittämishankkeiden suunnittelussa, kun pohditaan, miten opiskelijoiden osaamisen vahvistaminen voitaisiin kytkeä kehittämishankkeisiin, joissa on tarkoitus edistää opiskelijoiden innovaatio- ja yrittäjyysosaamista. Mallia voi vapaasti modifioida hankkeiden tarpeisiin.

Innovaatiopolku on monialainen yritys- ja työelämäläheinen kehittämissympäristö, siksi siinä on mukana työelämän ja yritysten edustajia, palveluiden käyttäjiä sekä korkeakoulun asiantuntijoita ja opiskelijoita.

Innovaatiopolku on kehittämissympäristö, jossa

- ♦ opiskelijat ja muut osallistujat saavat monialaista tukea innovaatiokyvykkyyden vahvistamiseen, innovaation rikastamiseen sekä yrityksen perustamiseen yritys- ja työelämäläheisesti
- ♦ opiskelijat ja muut osallistujat voivat hankkia tarvitsemaansa TKI- ja muuta osaamista mielekkäällä tavalla yritys- ja työelämäläheisesti sekä innovaatio- ja yrittäjyysuuntaneesti
- ♦ toimitaan innovaatio- ja yrittäjyyskumppanuudessa, mikä mahdollistaa ja tukee opiskelijoiden osaamisen vahvistamista sekä korkeakoulun ja työelämän mielekästä yhteistoimintaa
- ♦ hanketoimijat, yritykset ja työelämä voivat hyödyntää korkeakoulujen monialaista TKI-toimintaa tuote- ja palvelukehittämisessä sekä saada tukea yritysten kasvulle ja kehittämiselle
- ♦ osallistujat saavat osallistumisestaan todistuksen.

Innovaatiopolku tarjoaa monialaista tukea, ymmärrystä ja kannustusta innovaatio- ja yritystoiminnan edistämiseksi tiimissä. Polulla autetaan rajaamaan aihetta ja löytämään yrityspalveluja ja verkostoja. Se tarjoaa mielekkään tavan oppia ja kehittää samalla yritysideoita eteenpäin.

Innovaatiopolku ei ole opintojakso tai kokonaisuus eikä polulta voi saada opintopisteitä. Opiskelijat voivat keskustella hankitun osaamisen

tunnistamisesta omassa tutkinnossaan tutoropettajansa kanssa. Innovaatiopolulla hankittu osaaminen voi soveltua esim. Innovaatioprojekti-opintoihin, opinnäytetyöhön, TKI-opintoihin, johtamisopintoihin tai vapaasti valittaviin opintoihin sekä muihin soveltuviin opintoihin. Opiskelija voi myös suorittaa innovaatiopolulla edellä lueteltuja opintoja, mutta tällöin hän saa opintoihinsa erillisen ohjauksen kyseisen opintojakson opettajalta.

Innovaatiopolkuprosessi etenee kolmessa vaiheessa, jotka ovat:

1. Lupaavien kehitysaihioiden tuottaminen ja valinta
2. Innovaatioiden tuote- ja palvelukehitys
3. Innovaatioiden kaupallistaminen.

Innovaatiopolkuun osallistuminen voi lyhyimmillään olla esim. osallistuminen puolipäiväiseen Hackathon-tapahtumaan. Pisimmillään se voi käynnistyä opintojen alkuvaiheessa ja kestää koko opiskeluajan. Polku tukee yrityksen perustamista jo opintojen aikana. Innovaatiopolulla voivat toimia ammattikorkeakoulun perustutkinto-, YAMK- ja kansainväliset opiskelijat sekä muiden korkeakoulujen opiskelijat, yritysten edustajat sekä muut monialaisesta innovaatio- ja yritystoiminnasta kiinnostuneet henkilöt.

Polun osallistujia voidaan ohjata korkeakoulujen tarjoamiin opintoihin, toteutuksiin ja tilaisuuksiin, jotka edistävät innovaatio- ja yritysrykkyuden vahvistamista. Esimerkiksi Electrician Turbiinin 10 week sprint tukee erityisesti polun 2. ja 3. vaiheita ja sopii hyvin start up -yritystoiminnan käynnistämisen tueksi. Yhteistyötä tehdään yrityspalvelujen, kuten NewCon, sekä muiden start up -toimintaa tukevien toimijoiden, kuten Think Companyn ja rahoittajien, kanssa.

Innovaatiopolun jatkokehittämistä varten tarvitaan ohjausryhmä tai neuvottelukunta, joka arvioi ja ohjaa polun kehittämistä pitkäjänteisesti. Innovaatiopolun fasilitaattori/kuraattori voi olla esimerkiksi hankkeen projektipäällikkö tai muu hanketoimia, joka kokoaa ohjausryhmän ja toimii siinä esittelijänä ja sihteerinä.

Innovaatiopolku hyödyttää opiskelijoiden kiinnittymistä TKI-hankkeisiin sekä heidän innovaatio- ja yrittäjyysrykkyytään. Innovaatiopolkutoiminnan voidaan kytkeä hanketoimintaan. Opintopisteiden tuottaminen ja hanketoiminta ovat toisensa poissulkevia, ja tästä syystä innovaatiopolkutoiminta, josta opiskelija saa opintopisteitä, ei voi olla julkisella hankerahoituksella rahoitettua innovaatiopolkutoimintaa. In-

novaatiopolkukokonaisuuteen voi siis sisältyä myös opintojaksoja, mutta niiden rahoituksen on tultava ammattikorkeakoulun perusrahoituksesta. Tulevaisuudessa innovaatiopolkutoiminta voi olla yksi mahdollisuus tarjota yrityksille suunnattua palvelutoimintaa, esimerkiksi tuotteiden ja palvelujen yhteiskehittelypalvelua, testauspalvelua sekä markkinointi- yms. selvityksiä. Tämä edellyttää vielä mallinnusta.

Nyt tehty ketterä kokeilu on ollut sekä valmentajille että opiskelijoille uuden opettelua. Tulevaisuudessa sisältöjä ja toimintamalleja voidaan ja pitää edelleen kehittää, mikäli toimintaa halutaan jatkaa. Kokeilun ansiona on ollut se, että monialainen valmentajaryhmä on ryhtynyt keskustelemaan keskenään ja opiskelijoiden kanssa mielekkäällä tavalla, mitä ovat ohjanneet yhteinen päämäärä ja tarkoitus: palveluasumisen ja innovaatiokyvykkyyden kehittäminen. Jatkossa toimijoita yhdistäviä aiheita voi olla useampia ja ne voivat olla keskenään erilaisia.

KIRJALLISUUTTA

- Helminen Ville, Vesala Satu, Rehunen Antti, Strandell Anna, Reimi Petra ja Priha Aliisa, 2017. Ikääntyneiden asuinpaikat nyt ja tulevaisuudessa. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 20/2017. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/195072>
- Hero, Laura-Maija (toim.) 2018. Minnotalkoot - Toimintatutkimus monialaisesta ja moniasteisesta innovaatiopedagogiikasta. Taito työelämäkirjat 15. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja. Saatavilla http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/TK/Julkaisut/pdf/2018_Hero_Minnotalkoot_TAITO.pdf
- Hero, Laura-Maija, 2018. Superteam tournament -A pedagogical innovation activity system called TeenMINNO. Erillisjulkaisu. Metropolia Ammattikorkeakoulun. Saatavilla http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/TK/Julkaisut/pdf/2018_Hero_Superteam_tournament_ERILLISJULKAISU.pdf
- Harra Toini, Mäkinen Elisa ja Sipari Salla, 2012. Yhteiskehittelyllä hyvinvointia. Mikrokirja. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Saatavilla http://www.e-julkaisu.fi/metropolia/yhteiskehittelylla_hyvinvointia/pdf/yhteiskehittely_esite-digipaper2.pdf
- Vehkaperä Ulla, Pirilä Kaarina ja Roivas Marianne (toim.) 2013. Innostu ja innovoi - Käsikirja innovaatioprojektipintoihin. Oiva oppimateriaalit. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja. Saatavilla http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/TK/Julkaisut/pdf/2013_vehkapera_pirila_roivas_Innostu_ja_innovoi_OIVA.pdf
- Sosiaalihuoltolaki 2014/2014130, § 21. Asumispalvelut. Saatavana myös osoitteessa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>
- THL 2017. Kotihoito ja sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2016. Tilastoraportti 42/2017, 20.11.2017. Saatavana myös osoitteessa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2017112050792>

LIITTEET

Liite 1

Innovaatiosta liiketoimintaa 10.4.-22.5.2018

<https://docs.google.com/forms/d/1XketZVHfLboQI3Amr1n...>

Innovaatiosta liiketoimintaa 10.4.-22.5.2018

Innovaatiopolun tarjoama innovaatioympäristö on tarkoitettu Sinulle, jos haluat olla mukana kehittämässä alykkään palveluasumisen digitaalisia innovaatioita ideasta yritykseksi yhteistyössä monialaisen tiimin ja valmentajien kanssa. Se on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille ja intohimoisille digitaalisten tuotteiden, palveluiden, toimintamallien ja -järjestelmien muotoilijoille, koodareille ja markkinoijille ja tietysti käyttäjille. Erityisesti Sinulle, joka olet jo suorittanut Minno-opinnot (10 op).

Monialaisessa innovaatioympäristössä voit rikastaa yhteistyön ja verkostojen käyttöä sekä ymmärtää niiden merkityksen innovaatio- ja yritystoiminnassa.

Voit tulla mukaan oman idean kanssa tai ilman, yksin tai yhdessä tiimisi kanssa. Innovaatioiden kehittämistoiminnan ja oman innovaatiokyvyyden tunnistaminen ja kehittämishalu sen sijaan on välttämätön edellytys. Kick off 10.4.2018 klo 13-16, Arabianranta, Hämeentie 135 A, Electria ja päätösbileet 22.5.2018 klo 9-12.

Innovaatiopolku toteutetaan kevään 2018 aikana yhteistyössä Turbiinin, Helsingin kaupungin NewCo sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Innovaatiopolku ei ole opintojakso. Keskustele siis oman tuutorisi kanssa, miten voisit hyödyntää innovaatiopolun toimintaa opinnoissasi.

Lisätiedot: Toini.harra@metropolia.fi

*Pakollinen

1. Sähköpostiosoite *

2. Merkitse vain yksi soikio.

Vaihtoehto 1

3. Sukunimi *

4. Etunimi *

5. Puhelin *

6. Valitse vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa omaa statustasi *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

Opiskelija

Muu: _____

Liite 2

Innovaatiopolku Sparraus 20.3.2018

Vertaisarviointi: Ryhmä _____

Miten hyvin ryhmäsi onnistui seuraavissa asioissa

Arviointikohde	Johtaa menestykseen	Ammattilaisten otteella	Innokkuutta ja halua > tekoja	Tehtiin, kun kuuluu ohjelmaan
Sitoutuminen tehtävään apinan raivolla				
Joustavuus				
Suunnittelu				
Yhteisen kielen luominen				
Valmius kehittyä epämiellyttävyyssalueella				
Itsetuntemus				
Erilaiset roolit ja niiden vaihtelu				
Avoin keskustelu				
Hyvän tahtominen toisille				
Oikeudenmukaisuus				
Armollisuus				
Itseohjautuvuus				
Tiedon ja osaamisen etsiminen				
Tiedon ja osaamisen hyödyntäminen				
Kyky neuvotella yhteisiä päätöksiä toisten kanssa				
Prosessin eteenpäin viemisen taito				
Palautteen analysointitaito				
Palautteen hyödyntäminen innovaation kehittämiseksi				
Esityksen vakuuttavuus				
Kyky tarkastella esiin nousevia ongelmia				
Tulevaisuusorientaatio				
Ryhmämme vahvuus				

Innovaatiopolku Sparraus 20.3.2018

Innovaation arviointi: Ryhmä _____

Arvioinnin osatekijät		
Uutuusarvo		
Kaupallistettavuus		
Muu hyödynnettävyys		
Käytettävyys		
perusidea ja -ratkaisuja. -		
Mihin ajatteluun taustateoria nojaa		
Millainen ideologia on taustalla		
Millaiseen oivallukseen innovaatio nojaa		
Millaisia vaikutuksia innovaatiolla saadaan aikaan		

Liite 4

Todistus

Nimixxxxxxxxx

on osallistunut Metropolia Ammattikorkeakoulun järjestämään

Innovaatiopolkuvalmennukseen

ajalla 6.2.2018–22.5.2018

Valmennuksen tavoitteena on ollut vahvistaa osallistujan innovaatiokyvykkyyttä sekä tukea innovaation kehittämistä yritykseksi asti. Innovaatiopolulla osallistui seuraaviin vaiheisiin:

- ___ Minno innovaation kehittäminen ja sparraus
- ___ Innovaation tuote- ja palvelukehitys
- ___ Innovaation kaupallistaminen

Toteutus koostui muun muassa seuraavista asioista:

- Monialainen innovaatiovalmennus: Toimintaterapia, Vanhustyö, Kiinteistö- ja talorakennus, ICT ja liiketalous
- Idean pitchaus
- Idean esittely Minnofesteillä
- Yrityskiihdyttämö Turbiiniin 10 weeks sprint
- Sparrauskliniikka
- Digitaaliset mahdollisuudet: ympäristö- ja tuotemahdollisuuksiin tutustuminen
- Liiketoimintamallin rakentaminen

Innovaatiopolku on toteutettiin Helsingin kaupungin yrityspalvelujen ja ESR-rahoituksen tuella yhteistyössä NewCon ja Yrityskiihdyttämö Turbiinin kanssa.

Helsinki, 22.5.2018

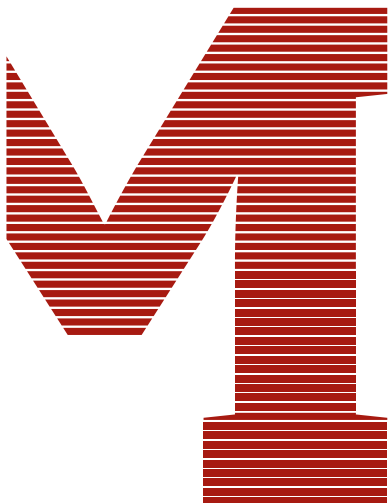
Toini Harra
Yliopettaja, YTT
Metropolia Ammattikorkeakoulu

10-WEEK SPRINT 2018

FOR INDIVIDUALS, STUDENTS & ENTREPRENEURS

DATE	TRAINING DAYS & LECTURES
TUE 20.02.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Warm Up Day and Evidence Based Entrepreneurship 09:00-16:00 Hannes Jesar, Metropolia UAS
WED 27.02.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Problem-Solution Fit & Product-Market Fit 09:00-17:00 Oleg Podsechin, Toughbyte
WED 28.02.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Customer Discovery and Interviews 09:00-17:00 Oleg Podsechin, Toughbyte
WED 06.03.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Intro to Prototyping 09:00-17:00 Tommi Tawast, Futurice
XYZ xx.xx.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Social Media Marketing 09:00-16:00 John Hills, Zervant
THU 26.03.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Finnish Business Angels Finland 13.00-14:00 Helleke Heikkinen, Fiban
THU 29.03.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki SHA & Funding Instruments 09:00-12:00 Harri Kukkula, Lexhill - Tuomas Maisala, Spinno Pekka Rantala, Business Finland
WED 04.04.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki Pitching 09:00-12:00 Mike Bradshaw, Travelling Salesman
WED 25.04.2018	Metropolia UAS, Electria – Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki SEASON FINALE 17:30-20:00 Dazzle Me, Dazzle You!

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Innovaatiopolkupilotti

Toimintamalli innovaatio- ja yrittäjyysosaamisen vahvistamiseksi korkeakoulun TKI-toiminnassa

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on tukea opiskelijoita kohti innovatiivista ja yrittäjämäistä ammatillisuutta. Tässä julkaisussa esitellään tähän tarkoitukseen käyttökelpoinen innovaatiopolkumalli, joka on syntynyt keväällä 2018 toteutuneessa palveluasumisen innovaatiopolkupilotissa. Pilotti tarjosi innovatiivisia yhteisopintoja sosiaali- ja terveysalan, kiinteistö- ja talorakennusalan sekä ICT-alan yhteyspinoille, mutta innovaatiopolkumalli on hyödynnettävissä myös muille aloille.

Innovaatiopolun kehittäminen lähti liikkeelle tarpeesta kehittää opiskelijoille mielekäs oppimisympäristö innovaatiokyvykkyyden ja innovaatioiden testaamiseksi ja kaupallistamiseksi. Kehittämisen taustalla on Metropolian kaikille opiskelijoille pakollisista innovaatio-opinnoista (Minno) saadut kokemukset. Lisäksi kehittämistä on ohjannut tieto siitä, että Minnoissa tuotettuja ideoita ja potentiaalisia tuotteita on jäänyt hyödyntämättä. Innovaatiopolulla haluttiin tarjota opiskelijoille valmennusta, joka auttaa jatkamaan ideoiden kehittämistä joko osana olemassa olevia yrityksiä tai ryhtymällä yrittäjiksi start up -toiminnan tai omistajanvaihdosten kautta.

Julkaisu on tarkoitettu innovaatiotoiminnan kehittämisestä kiinnostuneille asiantuntijoille sekä korkeakoulujen opettajille ja tki-suunnittelijoille. Innovaatiopolkumallia voidaan jatkossa testata ja jatkokehittää esimerkiksi hanketoiminnassa sekä korkeakoulu yhteistyössä.

ISBN 978-952-328-132-5 (pdf)
ISSN 1799-6007 (pdf)